

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІБЛІОТЕКА

*Серія «Пам'яті професорів
Криворізького педагогічного»*
Вип. 5

***ПЕТРО ЛОГВИНОВИЧ ВАРГАТЮК –
український учений-історик,
дослідник історії Криворіжжя***

*(до 100-річчя від дня народження доктора історичних наук,
професора, вченого-краєзнавця, викладача Криворізького
державного педагогічного інституту (1946–1975 рр.)*

Біобібліографічний покажчик

**Кривий Ріг
2019**

УДК 016:[001:94(477)(092)]
В 18

Упорядник:

О. А. Дікунова, зав. інформаційно-бібліографічного відділу бібліотеки КДПУ

Загальна редакція:

Г. М. Віняр, директор бібліотеки КДПУ, канд. філол. наук, доцент

Петро Логвинович Варгатюк – український учений-історик, дослідник історії Криворіжжя (до 100-річного ювілею доктора історичних наук, професора, вченого-краєзнавця, викладача Криворізького державного педагогічного інституту (1946–1975 рр.): біобібліографічний покажчик / Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету; упоряд. О. А. Дікунова; за ред. Г. М. Віняр. – Кривий Ріг, 2019. – 42 с. (Серія «Пам'яті професорів Криворізького педагогічного». Вип. 5).

Покажчик присвячено **Петру Логвиновичу Варгатюку** – українському вченому-історику, доктору історичних наук, професору, засновнику краєзнавства в Кривому Розі.

У покажчику репрезентовано бібліографію праць П. Л. Варгатюка. Представлено наукові видання, публікації в збірниках наукових і публіцистичних праць та статті в періодичних виданнях. У покажчику також подано бібліографію наукової, педагогічної та краєзнавчої діяльності професора П. Л. Варгатюка.

Покажчик адресовано науковцям – історикам, викладачам закладів вищої освіти, аспірантам, студентам з метою популяризації наукової й краєзнавчої спадщини П. Л. Варгатюка.

ПЕТРО ЛОГВИНОВИЧ ВАРГАТЮК

(1919-2000)

**доктор історичних наук, професор, учений-краєзнавець,
викладач Криворізького державного педагогічного інституту
*(1946-1975 рр.)***

ЗМІСТ

Від упорядника.....	5
РОЗДІЛ 1. Слово на пошану пам'яті Петра Логвиновича Варгатюка.....	8
РОЗДІЛ 2. Сторінки біографії.....	16
РОЗДІЛ 3. Праці професора П. Л. Варгатюка.....	18
3.1. Дисертації та автореферати дисертацій.....	18
3.2. Монографії та наукові видання.....	19
3.3. Статті в наукових, енциклопедичних виданнях, збірниках наукових праць.....	24
3.4. Статті в документально-публіцистичних і періодичних виданнях.....	28
РОЗДІЛ 4. Бібліографія наукової, педагогічної та краєзнавчої діяльності Петра Логвиновича Варгатюка.....	36
Іменний покажчик.....	41

ВІД УПОРЯДНИКА

Біобібліографічний покажчик (серія «Пам'яті професорів Криворізького педагогічного», вип. 5) присвячено **Петру Логвиновичу Варгатюку (1919–2000)** – українському вченому-історичу, доктору історичних наук, професору, краєзнавцю, досліднику історії Криворіжжя, викладачу Криворізького державного педагогічного інституту (1946–1975 рр.).

Наукова спадщина професора П. Л. Варгатюка налічує понад 100 наукових і публіцистичних праць, серед них 30 монографічних досліджень, написаних одноосібно й у співавторстві. Значна кількість праць висвітлює історію суспільно-політичних і робітничих рухів кінця XIX – початку XX ст. на Півдні та Сході України.

За роки наукової діяльності теоретичний доробок П. Л. Варгатюка було опубліковано на сторінках «Українського історичного журналу»; він був автором статей в «Українській Радянській Енциклопедії», «Радянській енциклопедії історії України»; здійснював велику роботу як член редколегії «Українського історичного журналу», член редколегії багатьох наукових та енциклопедичних видань. Був одним з основних авторів та редактором «Історії міст і сіл Української РСР. Дніпропетровська область».

Свій величезний досвід історичної, дослідницької, краєзнавчої роботи П. Л. Варгатюк передавав молодому поколінню науковців-істориків. Професор П. Л. Варгатюк сприяв творчому становленню кількох десятків кандидатів і докторів історичних наук. Був рецензентом наукових і краєзнавчих видань.

Для криворіжців ім'я П. Л. Варгатюка пов'язане з ґрунтовними та масштабними дослідженнями історії Кривого Рогу. П. Л. Варгатюк фактично став автором офіційно визнаної концепції історичного розвитку Кривого Рогу. Він був організатором і керівником перших на Криворіжжі курсів екскурсиводів. Здійснив значний науково-методичний внесок у справу створення Криворізького історико-краєзнавчого музею. Практично започаткував видання краєзнавчої літератури. Завдяки працям П. Л. Варгатюка криворіжці вперше дізналися про дату заснування міста (згодом у гострій полеміці вчений переконливо доводив власне відкриття), про розбудову рідного краю, діяльність визначних діячів Криворіжжя XIX – початку XX століття.

Майже тридцять років життя П. Л. Варгатюка присвячено науково-педагогічній діяльності в Криворізькому педагогічному інституті. Учений пройшов творчий шлях від асистента до професора, завідувача кафедри, заступника ректора з навчальної та наукової роботи.

У Криворізькому державному педагогічному університеті шанують пам'ять П. Л. Варгатюка, досліджують наукову й краєзнавчу спадщину вченого.

У покажчику представлено праці П. Л. Варгатюка: монографії, наукові видання, публікації в збірниках наукових і публіцистичних праць, статті в наукових періодичних виданнях за майже 50 років наукової й викладацької діяльності. До покажчика включено матеріали про наукову, педагогічну й краєзнавчу діяльність ученого.

У структурі біобібліографічного покажчика **4 розділи:**

Розділ «Слово на пошану пам'яті Петра Логвиновича Варгатюка» містить публікації про вченого: доктора історичних наук, професора Валентини Шайкан (у співавторстві з магістрантом Артуром Дроботом, нині викладачем кафедри історії України та правознавства КДПУ); кандидата історичних наук, доцента, дослідниці історії Криворіжжя Лариси Дояр; криворізького письменника, журналіста, краєзнавця Григорія Гусейнова; кандидата історичних наук, доцента, завідувача кафедри історії України та правознавства КДПУ Наталії Печеніної; наукових співробітників Інституту історії АН України.

У розділі «Сторінки біографії» подано *біографічну довідку* про життєвий шлях і наукову діяльність **П. Л. Варгатюка** та перелік основних дат його життя й діяльності.

Розділ «Праці професора П. Л. Варгатюка» має підрозділи: «Дисертації та автореферати дисертацій», «Монографії та наукові видання», «Статті в наукових, енциклопедичних виданнях, збірниках наукових праць», «Статті в документально-публіцистичних і періодичних виданнях». Бібліографічні описи в середині підрозділів згруповано й розміщено за прямою хронологією з виділенням років видання. У межах року – за алфавітом назв праць.

Розділ «Бібліографія наукової, педагогічної й краєзнавчої діяльності Петра Логвиновича Варгатюка» презентує публікації про життєвий і творчих шлях ученого. Матеріали згруповано й розміщено за зворотною хронологією з виділенням років публікації. У межах року – за алфавітом прізвищ авторів і назв праць.

Допоміжний апарат біобібліографічного покажчика:

- іменний покажчик, у якому наведено прізвища авторів, співавторів, упорядників, редакторів та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах;
- передмова від упорядника;
- схема групування матеріалу (зміст)

Джерела відбору документів для біобібліографічного покажчика – фонди, каталоги й картотеки бібліотеки Криворізького державного педагогічного університету, архів КДПУ. Бібліографічним описам передують шифри, за якими можна замовити літературу

на абонементів і в читальних залах бібліотеки КДПУ. Окремі праці містять активні посилання на електронні ресурси відкритого доступу. Астериском (*) позначено видання, які вдалося знайти, але вони відсутні у фонді бібліотеки КДПУ.

Хронологічні рамки відбору документів: 1950–2019 рр.

Показчик містить 160 бібліографічних записів українською та російською мовами й має наскрізну нумерацію.

Бібліографічний опис здійснено згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» та ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 3582:2013).

Електронна версія показчика розміщена на веб-сторінці бібліотеки сайту Криворізького державного педагогічного університету в розділі «Бібліографічні показчики»:

<https://kdpu.edu.ua/biblioteka/resursy/bibliohrafichna-produktsiia/bibliohrafichni-pokazhchyky/1098-biobibliohrafichni-pokazhchyky.html>

та репозитарії (електронному архіві КДПУ) в розділі «Бібліографічна продукція» <http://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/handle/0564/84>

Показчик адресовано науковцям – історикам, краєзнавцям, викладачам закладів вищої освіти, аспірантам, студентам з метою популяризації наукової й краєзнавчої спадщини професора П. Л. Варгатюка.

РОЗДІЛ 1

Слово на пошану пам'яті Петра Логвиновича Варгатюка

Видатний краєзнавець Криворіжжя

Щороку історичні факультети вітчизняних закладів вищої освіти випускають тисячі спеціалістів-істориків. Далеко не всі з них використовують набуті знання за призначенням. Однак, певна частина випускників залучається до великого загону істориків і починає займатися викладацькою й науковою діяльністю.

Рано чи пізно в трудовій біографії кожного історика настає складний період самовизначення, коли виникає потреба «узгодити» власні погляди з позиціями підконтрольної владі науки [концептуальна залежність від влади є сумною реальністю всіх гуманітарних наук, однак найбільш «згвалтованою» була і залишається історія – Л. Д.]. Більшість істориків, не витримуючи тиску «наукових авторитетів», в ім'я благополуччя і кар'єри, поступається дослідницьким сумлінням, одночасно приносячи в жертву методологічні принципи науки: об'єктивність, історизм, всебічність, цілісність. Та, на щастя, знаходяться фахівці, готові до кінця відстоювати наукову істину. Саме до таких послідовних і мужніх людей належав Петро Логвинович Варгатюк.

Криворізький дослідник В. Бухтіяров, автор двотомної «Енциклопедії Криворіжжя», наводить у своїй праці біографічні дані П. Л. Варгатюка. Народився майбутній історик 1919 року на Черкащині. У 1942 році закінчив Середньоазійський університет і відразу був направлений на фронт. У роки Великої Вітчизняної війни займав посаду начальника хімічної служби полку. Після демобілізації опинився в Кривому Розі, де протягом 1946–1975 років працював у Криворізькому педагогічному інституті. Петро Логвинович пройшов усі сходи фахового зростання: був асистентом, старшим викладачем, доцентом, завідувачим кафедри, заступником ректора Криворізького педагогічного інституту. З 1975 року П. Л. Варгатюк працював науковим співробітником республіканського Інституту історії.

За роки наукової діяльності Петро Логвинович написав більше 100 наукових праць. Його студії друкувалися в «Українському історичному журналі», він був автором кількох статей в «Українській Радянській Енциклопедії», «Радянській енциклопедії історії України».

Слід зазначити, що надзвичайно великим був науковий доробок П. Л. Варгатюка з історії Криворіжжя. Так, Петро Логвинович керував написанням криворізького розділу до фундаментальної праці «Історія міст і сіл України. Дніпропетровська область». Він практично започаткував розробку краєзнавчої тематики в Кривому Розі: одноосібно склав

путівник «Криворіжжя» (1969), у співавторстві – науково-популярні видання «Рудна скарбниця Півдня» (1966), «Кривому Рогу – 200» (1975).

П. Л. Варгатюка цілком заслужено називають щирим другом газети «Червоний гірник». Друкуючись у рубриці «Ріднокрай», історик розповів про першого дослідника криворізьких залізрудних покладів О. М. Поля, оприлюднив записки В. Зуєва кінця XVIII століття, створив серію портретів людей, які розбудовували гірничу галузь міста.

Петра Логвиновича Варгатюка ми вважаємо автором наукової концепції з історії Кривого Рогу. На честь 220-ої річниці з дня заснування міста серед дослідників розгорнулася масштабна дискусія щодо датування названої події. Оponentами професора П. Варгатюка виступили місцеві краєзнавці В. Стецюк і О. Мельник, які стверджували, що поселення Кривий Ріг існувало задовго до заснування однойменної поштової станції. У жорсткій полеміці, що висвітлювалася на сторінках місцевої преси, П. Л. Варгатюк переконливо довів, що датою заснування Кривого Рогу слід вважати 8 травня 1775 року (за новим стилем).

Цікаво, що саме в царині криворізького краєзнавства доля підготувала для історика серйозне випробування на фахову честь. Популярна криворізька журналістка Тетяна Петрівна Воронова з цього приводу пригадала знаковий випадок. Коли Кривий Ріг готувався до 200-річного ювілею, Петра Логвиновича кілька разів викликали у «вагомні кабінети» і схилили погодитися оприлюднити брехливу дату заснування першого рудника на Криворіжжі – Саксаганського – у 1875 році (як відомо Саксаганський рудник був започаткований О. М. Полем у 1881 році). Розрахунок «уточнювачів» історії був суто прагматичним. Справа в тому, що на святкування 200-річчя Кривого Рогу не вистачало бюджетних коштів, і в головах міських керівників народилася ідея скорегувати дату, пристосувати її до ювілейної: передбачалося, що місто, таким чином, буде одночасно святкувати 200-літню дату народження і 100-літню дату першого криворізького рудника, а значить, отримає щедre фінансування від Міністерства чорної металургії.

Професор П. Варгатюк категорично відмовився від «уточнювання» історії. Його лаяли за впертість, соромили за відсутність місцевого патріотизму. Історика відмовили в «Українському історичному журналі», куди він пішов з надією донести власну позицію. Відмовилася друкувати статтю П. Варгатюка й газета «Червоний гірник». Єдине видання, що підтримало мужню позицію несхильного до компромісів історика, був часопис «Архіви України». Ігнорування кон'юнктурних міркувань міського керівництва спричинило від'їзд історика 1975 р. до Києва.

Лариса Дояр, кандидат історичних наук, доцент, дослідниця історії Криворіжжя
Джерело: Дояр Л. Видатний краєзнавець Криворіжжя [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: http://www.rusnauka.com/ONG_2006/Istoria/17820.doc.htm

Постать професора П. Л. Варгатюка в науковому просторі Криворіжжя

Дослідження проблем місцевої історії є важливим джерелом збагачення знаннями про минуле й сучасне рідного краю, формування громадянських позицій і виховання любові до нього. Здобуті знання допомагають молоді усвідомити єдність поколінь та конкретизувати роль освітньої діяльності в житті людини.

Понад 60 років проводяться історико-краєзнавчі дослідження Криворіжжя, на території регіону сформувалася власна група краєзнавців, що зробили значний внесок в історичне дослідження краю. Чільне місце серед них посідає *Петро Логвинович Варгатюк*.

Його життєвий шлях та наукова діяльність нерозривно пов'язані з Криворіжжям. Після демобілізації в лютому 1946 р. працював у КДП: 1946–1949 рр. – асистент, 1949–1951 рр. – старший викладач, 1951–1954 рр. – доцент, завідувач кафедри марксизму-ленінізму, 1954–1958 рр. – заступник ректора інституту з навчальної та наукової роботи, 1958–1975 рр. – завідувач кафедри марксизму-ленінізму. Петро Логвинович є автором понад 100 наукових праць, 30 із них – монографії.

Його студії друкувалися в «Українському історичному журналі», він був автором кількох статей в «Українській Радянській Енциклопедії», «Радянській енциклопедії історії України»; П. Л. Варгатюк був заступником редактора енциклопедичного довідника «Великий Жовтень і громадянська війна на Україні».

Слід зазначити, що надзвичайно великим був науковий доробок П. Л. Варгатюка з історії Криворіжжя. Так, Петро Логвинович керував написанням криворізького розділу до фундаментальної праці «Історія міст і сіл України. Дніпропетровська область». Він практично започаткував розробку краєзнавчої тематики в Кривому Розі: одноосібно склав путівник «Криворіжжя», у співавторстві – науково-популярні видання «Рудна скарбниця Півдня», «Кривому Рогу – 200».

У науковому просторі Криворіжжя постать Петра Логвиновича знайшла всебічне дослідження. Його життєвий шлях у своїй двотомній «Енциклопедії Криворіжжя» висвітлював відомий краєзнавець Володимир Бухтіяров, відома криворізька журналістка Тетяна Воронова, фаховий історик Лариса Дояр.

Досліджували життя та діяльність Петра Логвиновича й колеги-історики, викладачі та студенти Криворізького педагогічного. З нагоди ювілейної дати аналізували творчий доробок П. Л. Варгатюка професор Валентина Шайкан та магістрант (нині викладач кафедри історії України та правознавства) Артур Дробот. Стаття «Історична спадщина Петра

Варгатюка – невідомого науковця-історика, педагога, краєзнавця (до 90-річчя з дня народження) була опублікована 2009 р. в журналі «Історія в школі».

У 2015 р. на історичному факультеті КДПУ започатковано проведення Історико-краєзнавчих читань «Криворіжжя: погляд у минуле». Постать Петра Логвиновича згадана у двох розвідках – доцента кафедри історії України Надії Товстоляк «З когорти криворізьких дослідників: історики Криворізького державного педагогічного інституту) та студента історичного факультету Дениса Поліщука «Розвиток історичної освіти в Кривому Розі (1930–2015)».

У матеріалах П'ятих історико-краєзнавчих читань (квітень 2019 р.) вміщено наукову розвідку студента спеціальності «Історія» Владислава Кутькова «Життя, науково-історична та краєзнавча діяльність П. Л. Варгатюка (до 100-річчя від дня народження)».

Отже, вивчення розвитку історичної науки на Криворіжжі залишається актуальним питанням і є цікавим для історії нашого краю та історії України в цілому.

*Н. А. Печеніна, канд. іст. наук, доцент,
зав. кафедри історії України та правознавства КДПУ*

«Розвиток історичної науки в Криворізькому педагогічному університеті був закладений невтомним дослідником, відомим педагогом, засновником краєзнавчої тематики на Криворіжжі Петром Логвиновичем Варгатюком. У Криворізькому педагогічному інституті він пропрацював майже тридцять років (1946–1975).

Петро Варгатюк пройшов усі сходинки фахового зростання: був асистентом, старшим викладачем, доцентом, завідувачем кафедри, заступником ректора з навчальної та наукової роботи. На кафедрі проводив методичну роботу, здійснював систематичний контроль за якістю лекцій та семінарських занять. Організовував студентські вечори питань та відповідей, зустрічі з ветеранами війни. Паралельно займався громадською роботою.

Для П. Л. Варгатюка відкрилося широке поле дослідницької діяльності з вивчення історії Кривого Рогу. Так, Петро Логвинович керував написанням криворізького розділу до фундаментальної праці «Історія міст і сіл України. Дніпропетровська область». За його сприяння в 1969 році побачив світ перший путівник по Криворіжжю, який фактично презентував регіон широкому колу читачів. На сторінках видання автор наводить цікаві факти з приводу встановлення дати заснування міста. Як аргумент дослідник називає 1761 рік – відкриття Свято-Миколаївської церкви. Саме з ім'ям П. Л. Варгатюка пов'язують початок розробки краєзнавчої тематики в Кривому Розі.

Науковець розпочинає плідну співпрацю з редакцією місцевої газети «Червоний гірник». Друкуючись у рубриці «Ріднокрай», історик відкрив громадськості, за влучним висловом самого автора, «колумба залізного Кривбасу» – першого дослідника криворізьких рудосховищ Олександра Поля, оприлюднив записки академіка Василя Зуєва кінця XVIII століття, які вважаються першою згадкою в науковій літературі про поклади залізних руд у районі злиття річок Інгулець і Саксагань, створив серію портретів людей, які розбудовували гірничу галузь міста.

Не всі науковці готові були поступитися науковою істиною. До когорти дослідників з великої літери, які були спроможні йти всупереч ідеології заради досягнення єдиної мети – здобуття об'єктивних знань про події минувшини, належить і Петро Варгатюк. На долю невтомного краєзнавця неодноразово випадали серйозні випробування на фахову честь.

Незалежно від того, хто перебував при владі: чи комуністи, чи демократичні сили – учений ніколи не відступав від обраних життєвих та професійних орієнтирів»

*Валентина Шайкан, доктор історичних наук, професор,
Артур Дробот, магістрант (нині викладач кафедри історії та правознавства КДПУ)*

Джерело: Шайкан В., Дробот А. Історична спадщина Петра Варгатюка – невтомного науковця-історика, педагога, краєзнавця // Історія в школі. – 2009. – № 11–12. – С. 34–37.

ВАРГАТЮК ПЕТРО ЛОГВИНОВИЧ

31 липня 2000 року пішов з життя Петро Логвинович Варгатюк — відомий учений, доктор історичних наук, професор.

Народився П. Л. Варгатюк 24 листопада 1919 р. в с. Берестівець Уманського повіту Київської губернії (нині — Уманський район Черкаської області). Закінчивши 1935 р. місцеву семирічну школу, переїхав із сім'єю в Кривий Ріг, де протягом року працював робітником на руднику ім. Ф. Е. Дзержинського. Після закінчення середньої школи 1938 р. поступив на історичний факультет Київського педагогічного інституту. В 1941 р., у зв'язку з наближенням фронту, продовжив навчання в Середньоазіатському держуніверситеті в Ташкенті. Закінчивши його, працював завідувачим навчальною частиною і викладачем історії у Велико-Наримській середній школі (Казахстан). З вересня 1942 р. — в лавах Червоної Армії. Після закінчення в липні 1944 р. Харківського військового училища хімічного захисту Червоної Армії П. Л. Варгатюк був направлений на фронт. На війні він — командир взводу, потім роти хімічного захисту 43-ї стрілецької Тартуської Червонопрапорної дивізії 42-ї армії. Демобілізувавшись в лютому 1946 р., поступив на роботу в Криворізький педагогічний інститут. Там Петро Логвинович пройшов шлях від асистента до професора, завідувачого кафедрою марксизму-ленінізму, одночасно кілька років працював проректором цього вузу. З березня 1947 р. П. Л. Варгатюк — член Комуністичної партії. З травня 1975 р. до 1991 р. працював у Києві старшим науковим співробітником Інституту історії партії при ЦК Компартії України, де особливо яскраво розкрилися його творчі можливості і талант ученого.

Науковий доробок П. Л. Варгатюка налічує понад 400 праць з історії КПРС і Компартії України, в тому числі більше 30 монографій, збірників документів і брошур, написаних особисто та у співавторстві. Все своє творче життя він присвятив дослідженню актуальних проблем дожовтневого періоду історії більшовицьких організацій України. В 1950 р. П. Л. Варгатюк захистив кандидатську дисертацію “Більшовицька організація Катеринослава в роки нового революційного піднесення”, а у 1970 р. — докторську дисертацію на тему “В. І. Ленін і діяльність більшовицьких організацій Донбасу, Придністров'я і Криворіжжя в дожовтневий період”. Серед найважливіших його праць можна назвати монографії “В. І. Ленін і Катеринославська більшовицька організація”, “Партія великої загибелі”, “В. И. Ленин и большевистские организации Украины в Октябрьской революции”, “В огне трех революций” та інші. П. Л. Варгатюк брав участь у написанні ряду розділів “Нарисів історії Комуністичної партії України” (4-е видання), “Очерков истории профессиональных союзов Украинской ССР”, керував підготовкою хроніки подій “Великая Октябрьская социалистическая революция и победа Советской власти на Украине”, низки документальних наукових видань.

П. Л. Варгатюк здійснив велику роботу як науковий редактор. Редагував десятки монографій, збірників наукових статей і документів, сотні статей, був членом редакційних колегій багатьох наукових видань, в тому числі понад 10 років — членом редколегії “Українського історичного журналу”. Він сприяв творчому становленню кількох десятків кандидатів і докторів історичних наук.

Все своє трудове життя П. Л. Варгатюк брав активну участь у громадському житті та пропагандистській роботі. За сумлінну працю був нагороджений орденами “Знак пошани”, “Жовтневої революції”, Великої Вітчизняної війни 2-го ступеня, багатьма медалями. В 1970 р. йому було присвоєно почесне звання заслуженого працівника вищої школи України.

Йому були притаманні такі високі людські якості, як чесність і принципиовість, доброзичливість і порядність. Всі, хто знав П. Л. Варгатюка, надовго збережуть вдячну пам'ять про нього.

Джерело: Варгатюк Петро Логвинович [Некролог] [Електронний ресурс] // Український історичний журнал. – 2000. – № 6. – С. 151–152. – Режим доступу: <http://history.org.ua/JournALL/journal/2000/6/19.pdf>

Ідея книжки належить українському вченому-історичу, доктору історичних наук, професору Петрові Варгатюку (1919-2000). В одному з листів середини 1990 років він писав: "Як і в мене, у Вас напевно зібралось багато розрізаних свідчень, спогадів, фактів з історії Кривбасу (уявляю географію краю значно ширшою, ніж межі міста). От і спробуйте з усього, оминаючи ригоризм ідейних вершин, змонтувати мозаїку імен, фактів та гіпотез. Принцип монтажу лежить в основі більшості кращих книжок, що створило людство. Подібним чином я писав криворізькі путівники. Як сказано в Книзі Еклезіастовій, "для всього свій час - час мовчати і час говорити".

Загальновідомо, що у вчорашньому дні будь-якого міста, як і в держави, переважає сумне темне минуле, тому відтворювати історію менше всього слід з героїчних вершин. Так само необхідно звільнитися і свідомо відходити від звичних формулювань, позбавлятися загальноприйнятих асоціацій. Я проти того, щоб посилювати культ винятково шахтарського життя і відтісняти козацьке минуле Криворіжжя. Історик стикається з ситуаціями, коли через випадковості, час та об'єктивні зміни, якими наповнені індивідуальні матерії (людство конструює ніщо), страждає щось окреме, натомість це, як і наші знання, вберігає від страждань ціле. Так само не слід забувати, що не існує місця (його навіть неможливо уявити), де б усі мали й знали все...".

Стало загальним тлумаченням, що майбутнє не зрозуміліше за минуле, адже його ще немає, натомість минуле вже було. Наше ставлення до історії, де навіч примхлива лінія руху, вузли загадкових переплетінь, змушує до поліфонії модерних авторських оповідок. І хоча виклади завжди підважені, однак вони й створюють потрібну канву, зайве підтверджуючи істину, що будь-яка історія завжди довша за життя історика. Як писала сучасна поетка, "а як там насправді було - то яке кому, Господи, діло! Важливо - як буде. А буде - як я напишу..."

Минуло понад півтора десятиліття, відколи не стало Петра Логвиновича Варгатюка, який народився на Уманщині, але найбільшим його захопленням залишалася історія Криворіжжя. Нехай ця книжка стане історичу скромним пам'ятником, знаком нашої загальної поваги.

Григорій Гусейнов, письменник, журналіст, краєзнавець

Джерело: Гусейнов Г. Кривий Ріх. Україна: з історії рідного краю. Зацікавлені нотатки. – Дніпро, 2018. – С. 5.

«Побут криворізьких гірників вивчав доктор історичних наук, професор Петро Варгатюк. В антології «На землі, на рідній...» надруковано його нариси. Батьківщина історика – Уманщина. Згодом родина переїхала на Криворіжжя. Жили на Дзержинці. Батько працював у шахті, куди після закінчення середньої школи № 27 прийшов і Петро. Потім поїхав до Києва, навчатися у педагогічному інституті. Був на війні. Далі осів у Кривому Розі, викладав, згодом перебрався в Київ. Він, автор путівника-довідника «Криворіжжя», першим став піклуватися про повернення в історіографію гірничого краю таких постатей, як Олександр Поль, Мартин Шимановський, Матвій Роговський, Сергій Колачевський... Написав понад чотири сотні наукових праць. Для журналу «Кур'єр Кривбасу» на малодоступних архівних матеріалах планував підготувати низку портретів промисловців початку ХХ століття. Це міг би бути розгорнутий фаховий малюнок краю на рубежі століть. Турбували вченого також екологічні негаразди Кривого Рогу, втрати, що принесло цій землі зосередження надпотужного, екологічно небезпечного виробництва. Учений зауважував: «Моя мета не тільки в описанні того, що безповоротно зникло, а й прагнення закликати краєзнавців, охоронців природи, громадськість міста піднятися на оборону того, що ще, на щастя, залишається, нами не до кінця знищене...».

Я зустрічався з Петром Логвиновичем лише раз, однак понад п'ятнадцять років (до його смерті) ми листувалися. Частина листів подана до збірника, підготовленого до двадцятиріччя журналу «Добридень, «Кур'єре Кривбасу!» (2016).

Після пам'ятної зустрічі в Києві я надрукував у «Червоному гірнику» об'ємне інтерв'ю з визнаним знавцем минуло Кривбасу, в ньому історик вирізнив близько двох десятків актуальних питань, що повинні були хвилювати громадськість та краєзнавців. Актуальність ним сказаного нині лише загострилася. Мені ж запам'ятався невисокого зросту чоловік у крихітному академічному кабінеті поруч з бульваром Лесі Українки. За час нашої розмови жодного разу на його столі не дзвонив телефон і так само ніхто до нас не входив. У ньому не було нічого професорського, столичного, не відчувалося ні пози, ні бажання сподобатися: був непримітним, а водночас професіоналом вищого рівня. Того дня ми спілкувалися більше ніж шість годин. На якісь із запитань він не міг відразу відповісти, записував їх у блокнот. Нарешті попрощалися. Петро Логвинович пообіцяв, що до наступної зустрічі підготується ретельніше, але більше побачитися не довелося»

Григорій Гусейнов, письменник, журналіст, краєзнавець

Джерело: Гусейнов Г. [Про Петра Логвиновича Варгатюка] // *Kryvyi Rih. Ukraine: з історії рідного краю. Зацікавлені нотатки.* – Дніпро, 2018. – С. 298–299.

РОЗДІЛ 2

Сторінки біографії

Петро Логвинович Варгатюк народився **24 листопада 1919 р.** у селі Берестівець Уманського повіту Київської губернії (нині Уманський район, Черкаської область) у селянській родині.

1928–1935 рр. – навчався в місцевій семирічній школі.

1935 р. – разом із сім'єю переїхав до Кривого Рогу.

1935–1936 рр. – працював робітником-хронометражистом у шахтоуправлінні на руднику ім. Ф. Е. Дзержинського.

1936–1938 рр. – навчався в Криворізькій середній школі № 27.

1938–1941 рр. – навчався на історичному факультеті Київського педагогічного інституту.

1941–1942 р. – продовжив навчання в Середньоазійському університеті (м. Ташкент). Одночасно працював лаборантом на військовій кафедрі. По закінченню історико-філологічного факультету працював викладачем історії й завідувачем навчальної частини у Велико-Наримській середній школі (Східний Казахстан).

1942 р., вересень – вступив до лав Червоної армії, звідки був направлений до Харківського військового училища хімічного захисту (м. Ташкент).

1944 р., липень – направлений на фронт. Брав участь у боях на території Прибалтики, воював у складі 43-ї Тартуської дивізії 42-ї армії. Пройшов шлях від командира взводу до командира роти.

1945–1946 рр. – був начальником хімічної служби полку (Приволзький воєнний округ).

1946, лютий – демобілізувався з армії й почав викладацьку діяльність у Криворізькому педагогічному інституті.

1946–1949 рр. – працював асистентом кафедри марксизму-ленінізму.

1949–1951 рр. – на посаді старшого викладача кафедри марксизму-ленінізму.

1951 р., лютий – захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук «Більшовицька організація Катеринослава в роки нового революційного піднесення (1912–1914)» у Ленінградському державному університеті ім. А. О. Жданова.

1951–1954 рр. – працює на посаді доцента, завідувача кафедри марксизму-ленінізму.

1952 р., жовтень – присвоєно вчене звання доцента по кафедрі марксизму-ленінізму.

1954–1958 рр. – працює заступником ректора інституту з навчальної та наукової роботи.

1958–1975 рр. – доцент, завідувач кафедри марксизму-ленінізму.

1969 р. – автор першого путівника по Криворіжжю; співавтор і редактор видання «Історія міст і сіл Української РСР. Дніпропетровська область» та керівник і основний автор розділу «Кривий Ріг. Криворізький район».

1970 р. – захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук «В. І. Ленін і діяльність більшовицьких організацій Донбасу, Придніпров'я, Криворіжжя в дожовтневий період (1894–1917)» у Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка.

1972 р., березень – присвоєно звання професора.

1972 р. – за вагомі наукові й професійні здобутки, активну участь у громадському житті міста Кривого Рогу ім'я **П. Л. Варгатюка** було занесено до Книги трудової слави Кривбасу.

1975–1991 рр. – старший науковий співробітник Інституту історії партії при ЦК Компартії України в Києві.

1976–1987 рр. – член редколегії наукового видання «Український історичний журнал».

31 липня 2000 р. Петро Логвинович Варгатюк відійшов у вічність.

Нагороди

1969 р. – Почесна грамота Президії Верховної Ради УРСР

1970 р. – Заслужений працівник вищої школи Української РСР

1971 р. – Орден Жовтневої революції

1985 р. – Орден Вітчизняної війни 2 ступеня

Орден «Знак Пошани»

Медаль «За перемогу над Німеччиною» та ін. медалі

РОЗДІЛ 3

Праці професора П. Л. Варгатюка

3.1. Дисертації та автореферати дисертацій

1. Варгатюк П. Л. Екатеринославская большевистская организация в годы нового революционного подъема (1912–1914): дис. на соискание ученой степени *канд. исторических наук* / Петр Логвинович Варгатюк; Ленингр. гос. ун-т им. А. А. Жданова. – Ленинград, 1950. – 374 с.*

2. Варгатюк П. Л. Екатеринославская большевистская организация в годы нового революционного подъема (1912–1914): автореферат дис. на соискание ученой степени *канд. исторических наук* / П. Л. Варгатюк; Ленингр. гос. ун-т им. А. А. Жданова. – Ленинград, 1950. – 20 с.*

3. Варгатюк П. Л. В. И. Ленин и деятельность большевистских организаций Донбасса, Приднепровья и Криворожья в дооктябрьский период (1894–1917): дис. на соискание ученой степени *доктора исторических наук*: спец. 07.00.00 / Петр Логвинович Варгатюк; Криворожский государственный педагогический институт. – Кривой Рог, 1969. – 1428 с.*

4. Варгатюк П. Л. В. И. Ленин и деятельность большевистских организаций Донбасса, Приднепровья и Криворожья в дооктябрьский период (1894–1917): автореферат дис. на соискание ученой степени *доктора исторических наук*: спец. 07.00.00 / П. Л. Варгатюк; Киевский гос. ун-т им. Т. Г. Шевченко. – Киев, 1970. – 60 с.*

3.2. Монографії та наукові видання

1961

5. 908(477.63)

В 18 **Варгатюк П. Л.** В. І. Ленін і Катеринославська більшовицька організація / П. Л. Варгатюк. – Дніпропетровськ : Кн. вид-во, 1961. – 193 с.

1962

6. **Варгатюк П. Л.** (сост.) В. И. Ленин и екатеринославская большевистская организация : Документы и материалы / сост. П. Л. Варгатюк ; Парт. архив Днепропетр. обкома КП Украины. – Днепропетровск : Кн. изд-во, 1962. – 203 с.*

1963

7. **Варгатюк П. Л.** (соавт., ред.) На путях коммунистического строительства : сб. статей / П. Л. Варгатюк. – Днепропетровск, 1963.*

8. **Варгатюк П. Л.** Криворізьє : Справочник-путеводитель / П. Л. Варгатюк. – Днепропетровск, 1963.*

1966

9. 908(477.63)

В 18 **Варгатюк П.** Рудна скарбниця Півдня [про Кривбас] / П. Варгатюк, А. Дольчук. – Дніпропетровськ : Промінь, 1966. – 161 с.

1969

10. 908(477.63)

І 90 **Варгатюк П. Л.** (співавт., ред.) Історія міст і сіл Української РСР. Дніпропетровська область / П. Л. Варгатюк [та ін.] ; голов. ред. П. Т. Тронько. – Київ : УРЕ, 1959 с.

11. 908(477.63)(026)

В 18 **Варгатюк П. Л.** Криворіжжя : путівник / П. Л. Варгатюк. – Дніпропетровськ : Промінь, 1969. – 164 с.

1970

12. **Варгатюк П. Л.** Великой партии отряд: В. И. Ленин и большевистские организации Екатеринославщины / П. Л. Варгатюк. – Днепропетровск, 1970.*

1972

13. 908(477.63)(092)

В 18 **Варгатюк П. Л.** (співавт.) *Василь Антонович Валяко* : нарис про життя та державну діяльність / П. Л. Варгатюк, А. В. Дольчук. – Дніпропетровськ : Промінь, 1972. – 190 с.

14. **Варгатюк П. Л.** (співавт.) Ленінська газета «Правда» і Україна (1912–1914) / П. Л. Варгатюк, П. М. Неморчук. – Київ : Знання, 1972. – 48 с.*

1975

15. 908(477.63)

К 82 **Варгатюк П. Л.** (співавт., ред.) Кривому Рогу 200 : историко-экономический очерк / [ред. кол.: Я. Л. Ракитин, П. Л. Варгатюк, А. В. Дольчук, Т. П. Воронова и др.]. – Днепропетровск : Промінь, 1975. – 207 с.

1976

16. **Варгатюк П. Л.** (співавт.) Більшовицькі організації України в боротьбі за гегемонію пролетаріату в трьох російських революціях / П. М. Шморгун, П. Л. Варгатюк, М. С. Климко. – Київ : Політвидав України, 1976. – 176 с.*

1977

17. **Варгатюк П. Л.** (авт.-сост.) Великая Октябрьская социалистическая революция и победа Советской власти на Украине. Февраль 1917 г. – февраль 1918 г. : Хроника важнейших историко-партийных и революционных событий : в 2 ч. Ч. 1

/ авт.-сост. П. Л. Варгатюк ; [ред. кол.: Ю. В. Бабко и др.] ; Ин-т истории партии при ЦК Компартии Украины – Филиал ин-та марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – Киев : Политиздат Украины, 1977 с.*

18. 94(477.63)

И 90 **Варгатюк П. Л.** (*соавт., ред.*) История городов и сел Украинской ССР. Днепропетровская область / [И. В. Васильев, П. Л. Варгатюк, А. Ф. Ватченко и др.] ; гл. ред. П. Т. Тронько. – Киев : Главная редакция УСЭ, 1977. – 840 с.

1978

19. Варгатюк П. Л. (*ред.*) Революційна слава України : фотоальбом / відп. ред. П. Л. Варгатюк ; Ін-т історії партії при ЦК Компартії України – філіал Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. – Київ : Політвидав України, 1978. – 232 с,*

1980

20. Варгатюк П. Л. (*соавт.*) В. И. Ленин и большевистские организации Украины в Октябрьской революции / П. Л. Варгатюк, И. Ф. Курас, В. Ф. Солдатенко. – Киев : Политиздат Украины, 1980. – 373 с.*

1982

21. Варгатюк П. Л. (*співавт., ред.*) Великая Октябрьская социалистическая революция и победа Советской власти на Украине, февраль 1917 – февраль 1918 гг. / отв. ред. П. Л. Варгатюк. – Киев, 1982. – 959 с.*

1983

22. Варгатюк П. Л. (*соавт., ред.*) Великой партии отряд : Из истории большевистской организации Украины / [П. Л. Варгатюк, П. И. Гарчев, И. Ф. Курас и др.; редкол.: П. Л. Варгатюк и др.]. – Киев : Политиздат Украины, 1983. – 309 с.*

23. Варгатюк П. Л. (*соавт.*) Второй съезд РСДРП и его историческое значение / П. Л. Варгатюк, П. М. Шморгун. – Киев : Политиздат Украины, 1983. – 157 с.*

24. Варгатюк П. Л. (*соавт.*) Очерки истории профессиональных союзов Украинской ССР / авт. кол.: П. Л. Варгатюк [и др.]. – Киев : Политиздат Украины, 1983. – 663 с.*

25. Варгатюк П. Л. (*співавт.*) Сила інтернаціоналістського гарту: (діяльність партійних організацій України по інтернаціональному вихованню трудящих) / Л. П. Нагорна,

П. Л. Варгатюк, В. К. Василенко ; Ін-т марксизму-ленінізму при ЦК КПРС, Ін-т історії партії при ЦК КПУ. – Київ : Політвидав України, 1983. – 318 с.*

1985

26. Варгатюк П. Л. Більшовицькі організації в революції 1905–1907 гг. / П. Л. Варгатюк. – Київ, 1985.*

1986

27. Варгатюк П. Л. *(співавт.)* В огне трех революций: из истории борьбы большевиков Украины за осуществление ленинской стратегии и тактики в трех российских революциях : монография / П. Л. Варгатюк, В. Ф. Солдатенко, П. М. Шморгун ; Ин-т истории партии при ЦК Компартии Украины – Филиал Ин-та марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – Киев: Политиздат Украины, 1986. – 625 с.*

1987

28. Варгатюк П. Л. *(ред.)* Великий Жовтень і громадська війна на Україні : енциклопедичний довідник / редкол.: І. Ф. Курас (відп. ред.), П. Л. Варгатюк [та ін.] ; Ін-т історії партії при ЦК Компартії України – Філіал Ін-ту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1987. – 630 с.*

29. Варгатюк П. Л. *(ред.)* Під зорею Жовтня: історії немеркнучі рядки : фотоальбом / упоряд. Е. Л. Демчук, Н. Г. Ковтанюк ; відп. ред. П. Л. Варгатюк. – Київ : Політвидав, 1987. – 239 с.*

1988

30. Варгатюк П. Л. *(соавт., ред.)* За власть Советов на Украине: Из истории борьбы большевистской организации (1917–1920 гг.): [сб. ст.] / Ин-т истории партии при ЦК Компартии Украины – Филиал Ин-та марксизма-ленинизма при ЦК КПСС / редкол.: П. Л. Варгатюк и др.]. – Киев : Политиздат, 1988. – 315 с.*

1989

31. 94(477)

П 78 **Варгатюк П. Л.** *(співавт.)* Про минуле – заради майбутнього : [зб. наук. праць] / П. Л. Варгатюк [та ін.] ; упоряд. Ю. І. Шаповал ; голова ред. кол. І. Ф. Курас ; Ін-т історії партії при ЦК Компартії України. – Київ : Видавництво при Київському держ. ун-ті, 1989. – 408 с.*

32. Варгатюк П. Л. *(соавт.)* Соратники Ленина на Украине : фотоальбом / И. Д. Ремезовский, П. Л. Варгатюк, П. М. Шморгун. – Киев : Политиздат Украины, 1989. – 206 с.*

1990

33. Варгатюк П. Л. *(соавт., сост.)* Большевистские организации Украины: организационно-партийная деятельность, февраль 1917 – июль 1918 : сб. документов и материалов / Ин-т истории партии при ЦК Компартии Украины – Филиал Ин-та марксизма-ленинизма при ЦК КПСС ; [сост. П. Л. Варгатюк и др.]. – Киев : Политиздат Украины, 1990. – 799 с.*

34. Варгатюк П. Л. *(співавт.)* Забуті події та імена: із історії більшовицької організації України в дожовтневий період / П. Л. Варгатюк, П. М. Шморгун ; Ін-т історії партії при ЦК КП України – Філіал Ін-ту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. – Київ : Політвидав України, 1990. – 139 с.*

35. Варгатюк П. Л. *(співавт.)* Маршрутами історії : історична література / Л. В. Белоусов, Г. А. Бордюгов, П. Л. Варгатюк [та ін.] ; упоряд. Ю. І. Шаповал ; Ін-т марксизму-ленінізму при ЦК КПРС, ЦК Компартії України, Ін-т історії партії. – Київ : Політвидав України, 1990. – 656 с.*

36. 908(477.63)

В 18 **Варгатюк П. Л.** У борні гартована: В. І. Ленін і більшовицькі організації Катеринославщини / П. Л. Варгатюк. – Дніпропетровськ : Промінь, 1990. – 247 с.

3.3. Статті в наукових, енциклопедичних виданнях, збірниках наукових праць

1954

37. 03

Б 79 **Варгатюк П. Л.** Кривой Рог / П. Л. Варгатюк // Большая советская энциклопедия. – Москва, 1954. – Т. 23. – С. 385–386.

1957

38. 001

Н 34 **Варгатюк П. Л.** Більшовики Катеринослава в боротьбі за здійснення історичних рішень Празької конференції в роки нового революційного піднесення (1912–1914 рр.) / П. Л. Варгатюк // Наукові записки Криворізького державного педагогічного інституту. – Київ, 1957. – Вип. 3. – С. 35–59.

39. **Варгатюк П. Л.** Його ім'я носить шахта [В. А. Валявко] / П. Л. Варгатюк // Незабутні роки : зб. статей і спогадів про Кривий Ріг. – Кривий Ріг, 1957.*

1959

40. **Варгатюк П. Л.** У роки реакції та нового революційного піднесення / П. Л. Варгатюк // З історії Дніпропетровської обласної партійної організації. – Дніпропетровськ, 1959. – Вип. 4.*

1960

41. 03

У 45 **Варгатюк П. Л.** *Валявко Василь Антонович* / П. Л. Варгатюк // Українська Радянська Енциклопедія. – Київ, 1960. – Т. 2. – С. 210.

1961

42. 03

У 45 **Варгатюк П. Л.** Катеринославська організація РСДРП(б) / П. Л. Варгатюк // Українська Радянська Енциклопедія. – Київ, 1961. – Т. 6. – С. 247–248.

1963

43. **Варгатюк П. Л.** В. І. Ленін і Катеринославська соціал-демократична організація в період боротьби за побудову марксистської партії в Росії та виникнення марксизму / П. Л. Варгатюк // Тези доп. на звітній наук. сесії кафедр Криворізького педінституту за 1962 рік. – Кривий ріг, 1963. – С. 10–12.*

1965

44. **Варгатюк П. Л.** До питання про виникнення більшовицьких організацій Донецького басейну / П. Л. Варгатюк // Тези доп. на звітній конф. кафедр Криворізького педінституту за 1964 рік. – Кривий Ріг, 1965. – С. 34–35.*

45. 93(03)

С 56 **Варгатюк П. Л.** Кривой Рог / П. Л. Варгатюк // Советская историческая энциклопедия. – Москва, 1965. – Т. 8. – С. 150–151.*

1966

46. **Варгатюк П. Л.** Робітники Криворіжжя в першій російській революції / П. Л. Варгатюк // Тези доп. на наук. конф. кафедр Криворізького педінституту за 1965 рік. – Кривий Ріг, 1966. – С. 3–4.*

1967

47. **Варгатюк П. Л.** Про представництво більшовицьких організацій України на Квітневій Всесоюзній конференції РСДРП(б) / П. Л. Варгатюк // Комуністична партія в боротьбі за здійснення ленінського плану соціалістичної революції на Україні : матер. респ. наук. конф. працівників кафедр історії КПРС вузів Української РСР. – Київ, 1967. – С. 12–20.*

1968

48. **Варгатюк П. Л.** Про причини відсутності Всеукраїнського об'єднання більшовиків в 1917 р. / П. Л. Варгатюк // Комуністична партія України – бойовий загін у боротьбі за побудову соціалізму й комунізму : матер. респ. наук. конф. працівників кафедр історії КПРС вузів Української РСР. – Київ, 1968. – С. 18–22.*

1970

49. Варгатюк П. Л. В. І. Ленін і більшовицькі організації України в роки нового революційного піднесення (1910–1914 рр.) / П. Л. Варгатюк // Наукові праці з історії КПРС : міжвід. зб. наук. праць. – Київ, 1970. – № 36.*

1971

50. Варгатюк П. Л. *Дубовий Наум Інатійович* / П. Л. Варгатюк // Радянська енциклопедія історії України. – Київ, 1971. – Т. 2.*

51. Варгатюк П. Л. Катеринославська організація РСДРП / П. Л. Варгатюк // Радянська енциклопедія історії України. – Київ, 1971. – Т. 2.*

52. Варгатюк П. Л. *Лепнік Йоганнес Теннович* / П. Л. Варгатюк // Радянська енциклопедія України. – Київ, 1971. – Т. 2.*

53. Варгатюк П. Л. *Панфілов Федір Дмитрович* / П. Л. Варгатюк // Радянська енциклопедія України. – Київ, 1971. – Т. 3.*

54. Варгатюк П. Л. Петровського заводу страйки 1917 р. / П. Л. Варгатюк // Радянська енциклопедія України. – Київ, 1971. – Т. 3.*

55. Варгатюк П. Л. *Сиволап Полікарп Пилипович* / П. Л. Варгатюк // Радянська енциклопедія України. – Київ, 1971. – Т. 4.*

56. Варгатюк П. Л. *Чередниченко Василь Панкратович* / П. Л. Варгатюк // Радянська енциклопедія України. – Київ, 1971. – Т. 4.*

57. Варгатюк П. Л. *Чудновський Григорій Ісакович* / П. Л. Варгатюк // Радянська енциклопедія України. – Київ, 1971. – Т. 4.*

1972

58. Варгатюк П. Л. Большевистские организации Екатеринославской губернии в годы нового революционного подъема (1910–1914 гг.) / П. Л. Варгатюк // Очерки истории Днепропетровской областной партийной организации. – Днепропетровск, 1972.*

1977

59. 94(477.63)

И 90 **Варгатюк П. Л.** (*соавт., ред.*) Кривой Рог // История городов и сел Украинской ССР. Днепропетровская область / П. Л. Варгатюк [и др.]; гл. ред. П. Т. Тронько. – Киев, 1977. – С. 285–323.

1983

60. **Варгатюк П. Л.** Состояние и задачи дальнейшего изучения истории большевистских организаций Украины периода революции 1905–1907 гг. / П. Л. Варгатюк // Історичні дослідження. Вітчизняна історія : респ. міжвід. зб. – Київ, 1983. – № 9. – С. 28–30.*

1989

61. 94(477.63)

П 78 **Варгатюк П. Л.** (*співавт.*) на шляху до I з'їзду КП(б)У / П. Л. Варгатюк, І. Л. Гошуляк, І. Ф. Курас // Про минуле – заради майбутнього : [зб. наук. праць]. – Київ, 1989. – С. 237–247.

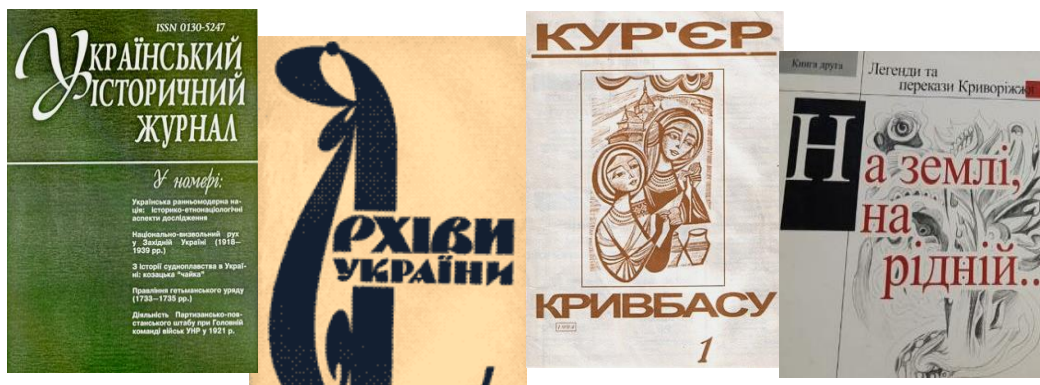
62. 94(477)

П 78 **Варгатюк П. Л.** *Юхим Григорович Медведев* : біографічний етюд / П. Л. Варгатюк // Про минуле – заради майбутнього : [зб. наук. праць]. – Київ, 1989. – С. 237–247.

63. 94(477)

П 78 **Варгатюк П. Л.** Перший радянський уряд України: відоме й невідоме / П. Л. Варгатюк // Про минуле – заради майбутнього : [зб. наук. праць]. – Київ, 1989. – С. 198–209.

3.3. Статті в документально-публіцистичних і періодичних виданнях

1951

64. Варгатюк П. Л. Катеринославські більшовики в роки нового революційного піднесення / П. Л. Варгатюк // Зоря. – 1951. – 11 квітня.*

1952

65. Варгатюк П. Л. Квітневі страйки 1912 року на Катеринославщині / П. Л. Варгатюк // Зоря. – 1952. – 18 квітня.*

1954

66. Варгатюк П. Л. Роль «Правди» в піднесенні революційного руху на Катеринославщині 1912–1914 рр. / П. Л. Варгатюк // Зоря. – 1954. – 5 травня.*

1957

67. Варгатюк П. Л. [Рецензія на «Справочник советской печати»] // Советская печать. – 1957. – № 9.*

1958

68. Варгатюк П. Л. З історії комсомолу Криворіжжя / П. Л. Варгатюк // Червоний гірник. – 1958. – 21–22 жовтня.*

69. Варгатюк П. Л. Книга про революційне минуле Криворіжжя / П. Л. Варгатюк // Червоний гірник. – 1958. – 9 серпня.*

70. Варгатюк П. Л. Комсомольці Криворіжжя в роки громадянської війни / П. Л. Варгатюк // Червоний гірник. – 1958. – 17 жовтня.*

71. Варгатюк П. Л. [Рецензія] / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1958. – № 1. – С. 149–152.* – *Рец. на кн.:* Лавров П. А. Рабочее движение на Украине в 1913–1914 гг. – Киев, 1954.*

72. Варгатюк П. Л. Ще раз про дату встановлення Радянської влади на Криворіжжі / П. Л. Варгатюк // Червоний гірник. – 1958. – 18 травня.*

1959

73. Варгатюк П. Л. Комсомол Криворіжжя у відновлювальний період (1921–1925 рр.) / П. Л. Варгатюк // Червоний гірник. – 1959. – 7 вересня.*

1960

74. Варгатюк П. Л. 1905 рік на Криворіжжі / П. Л. Варгатюк // Червоний гірник. – 1960. – 24 грудня.*

1962

75. Варгатюк П. Л. Народний герой, гордість партії (до 90-річчя з дня народження *І. В. Бабушкіна*) / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1962. – № 6. – С. 132–133.*

1963

76. Варгатюк П. Л. Боротьба соціал-демократичних організацій України за скликання І з'їзду РСДРП (до 65-річчя І з'їзду РСДРП) / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1963. – № 2. – С. 66–73.*

1964

77. Варгатюк П. Л. Про розповсюдження творів В. І. Леніна на Катеринославщині (1917 р.) / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1964. – № 2. – С. 80–84.*

1965

78. Варгатюк П. Л. Виникнення і розвиток більшовицьких організацій Донбасу в дожовтневий період / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1965. – № 1. – С. 16–29.*

79. Варгатюк П. Л. Ленинским путем. Из истории Екатеринославской партийной организации / П. Л. Варгатюк // Днепропетровская правда. – 1965. – 22 января.*

1967

- 80. Варгатюк П.** Більшовицькі організації України в Лютневій революції / П. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1967. – № 2. – С. 34–44.*
- 81. Варгатюк П. Л.** Преображенное Криворожье / П. Л. Варгатюк // Экономическая газета. – 1967. – № 5.*
- 82. Варгатюк П. А.** [Рецензия] / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1967. – № 11. – С. 134–137.* – *Рец.* на кн.: Емченко Г. Я., Калашников В. И., Шморгун П. М. Так начинались битвы: Большевики Луганщины накануне и в период первой русской революции 1900–1907 гг. – Харьков, 1966.*

1968

- 83. Варгатюк П. Л.** Про Катеринославський соціал-демократичний комітет / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1968. – № 5. – С. 130–132.*
- 84. Варгатюк П. Л.** Про назву першої соціал-демократичної організації в Миколаєві / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1968. – № 4. – С. 115–116.*

1971

- 85. Варгатюк П. Л.** Про видання в Катеринославі восени 1914 р. нелегальної більшовицької газети / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1971. – № 10. – С. 78–81.*

1973

- 86. Варгатюк П. А.** *(співаєт.)* Іскрівські організації на Україні напередодні II з'їзду РСДРП / П. Л. Варгатюк, П. М. Шморгун // Український історичний журнал. – 1973. – № 7. – С. 34–44.*
- 87. Варгатюк П. Л.** *(співаєт.)* Про висвітлення революційної боротьби гірників Криворіжжя в жовтні–грудні 1905 р. / П. Л. Варгатюк, П. М. Неморчук // Український історичний журнал. – 1973. – № 4. – С. 114–117.*

1974

- 88. Варгатюк П. А.** *(співаєт.)* Ще раз про оцінку програми «Російської соціально-революційної групи робітників» у Харкові / П. Л. Варгатюк, П. М. Шморгун // Український історичний журнал. – 1974. – № 3. – С. 117–122.*

1975

89. Варгатюк П. Л. (співаєт.) Грудневе збройне повстання на Україні (до 70-річчя першої російської революції) / П. Л. Варгатюк, П. М. Шморгун // Український історичний журнал. – 1975. – № 12. – С. 60–68.*

90. Варгатюк П. Л. (співаєт.) Класична праця творчого марксизму (до 70-річчя виходу книги В. І. Леніна «Дві тактики соціал-демократії в демократичній революції») / П. Л. Варгатюк, П. М. Шморгун // Український історичний журнал. – 1975. – № 7. – С. 13–23.*

91. Варгатюк П. Л. Кривому Рогу – 200 років [про заснування і розвиток міста та Криворізького залізорудного басейну] / П. Л. Варгатюк // Архіви України. – 1975. – № 2. – С. 58–64.*

1976

92. Варгатюк П. Л. 120-річчя з дня народження *Ф. Д. Панфілова* / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1976. – № 7. – С. 130–131.*

1977

93. Варгатюк П. Л. Більшовицькі організації України у Жовтневій революції / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1977. – № 10. – С. 43-57.*

1978

94. Варгатюк П. Л. Видатний державний і партійний діяч (до 100-річчя з дня народження *Г. І. Петровського*) / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1978. – № 1. – С. 32–43.*

1980

95. Варгатюк П. Л. В. І. Ленін і більшовицькі організації України (1894 – початок 1918 рр.) / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1980. – № 4. – С. 53–64.*

96. Варгатюк П. Л. Міжнародне значення революції 1905–1907 років у Росії / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1980. – № 3. – С. 21–27.*

97. Варгатюк П. Л. Про представництво Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів та інших політичних організацій України, Південно-Західного і Румунського фронтів на III Всеросійському з'їзді Рад / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1980. – № 12. – С. 116–128.*

1981

98. Варгатюк П. Л. Боротьба більшовиків за перемогу буржуазно-демократичної революції / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1981. – № 11. – С. 130–138.*

99. Варгатюк П. Л. В. І. Ленін і створення та діяльність, більшовицьких організацій Придніпров'я і Донбасу (1894–1907 рр.) / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1981. – № 4. – С. 69–80.*

100. Варгатюк П. Л. Публікація в газеті «Форвертс» статті про соціал-демократичний рух на Катеринославщині / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1981. – № 10. – С. 121–126.*

1982

101. Варгатюк П. Л. Видатна подія в історії більшовицької партії (до 75-річчя V з'їзду РСДРП) / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1982. – № 5. – С. 84–91.*

102. Варгатюк П. Л. (співавт.) [Рецензія] / П. Л. Варгатюк, І. П. Кожукало // Український історичний журнал. – 1982. – № 1. – С. 134–137.* – Рец. на кн.: История рабочих Донбасса : в 2 т. – Киев : Наук. думка, 1981.*

1983

103. Варгатюк П. Л. Другий з'їзд РСДРП і створення марксистської партії нового типу / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1983. – № 7. – С. 11–21.*

104. Варгатюк П. Л. (співавт.) На ленінських принципах (до завершення видання Нарисів історії обласних партійних організацій України) / П. Л. Варгатюк, Я. С. Калакура, І. П. Кожукало // Український історичний журнал. – 1983. – № 4. – С. 63–77.*

1984

105. Варгатюк П. Л. Більшовицькі організації України в період Першої світової війни і Лютневої революції в Росії / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1984. – № 8. – С. 145–146.*

1986

106. Варгатюк П. Л. [Рецензія] / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1986. – № 9. – С. 138–141.* – Рец. на кн.: Сарбей В. Г. Історія України в дожовтневій більшовицькій пресі. – Київ : Наук. думка, 1986. – 182 с.*

1987

107. Варгатюк П. Л. Загальноміські постійно діючі партійні конференції більшовиків України (травень 1917 – січень 1918 рр.) / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1987. – № 12. – С. 42–51.*

108. Варгатюк П. Л. Провідна сила Лютневої революції [Рецензія] / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1987. – № 2. – С. 151–152.* – Рец. на кн.: Сидорчук М. Ф., Чуприна В. М. Більшовики України у Лютневій революції. – Львів : Вища школа, 1986. – 152 с.*

109. Варгатюк П. Л. Сучасна українська радянська літературна Ленініана / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1987. – № 4. – С. 81–91.*

1988

110. Варгатюк П. Л. Донецько-Криворізька Радянська Республіка в оцінці В. І. Леніна / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1988. – № 4. – С. 33–44. *

111. Варгатюк П. Л. В. І. Ленін і більшовицькі організації України: проблеми консолідації сил / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1988. – № 7. – С. 18–27.*

112. Варгатюк П. Л. Проблеми висвітлення більшовицьких організацій України в Жовтневій революції / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1988. – № 2. – С. 27–31.*

1989

113. Варгатюк П. Л. Героїчне і трагічне в долі *Є. Бош* / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1989. – № 8. – С. 94–104.*

114. Варгатюк П. Л. Перший голова Президії ЦВК Рад України *Ю. Г. Медведєв*: сторінки біографії / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1989. – № 5. – С. 88–96.*

115. Варгатюк П. Л. Початок робітничого руху і розповсюдження марксизму на Україні, боротьба за створення марксистської партії в Росії та виникнення більшовизму (1883-1903 рр.) / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1989. – № 9. – С. 14–30.*

1990

116. Варгатюк П. Л. Особливості революційного процесу в Росії на початку ХХ століття / П. Л. Варгатюк // Український історичний журнал. – 1990. – № 7. – С. 14–21.*

117. Варгатюк П. Л. (*співавт.*) 1898–1917: Маловідомі сторінки історії / П. Л. Варгатюк // Маршрутами історії: збірник / авт.: **П. Л. Варгатюк** [та ін.]; упоряд. Ю. І. Шаповал; ЦК Компартії України, Ін-т історії партії. – Київ, 1990. – С. 2–30.*

1992

118. Варгатюк П. Колумб залізорудного Кривбасу [*Олександр Поль*] / П. Варгатюк // Червоний гірник. – 1992. – № 139. – С. 3.

1994

119. Варгатюк П. Балки Криворіжжя / П. Варгатюк // Червоний гірник. – 1994. – № 5.*

1996

120. Варгатюк П. Виникнення Кривого Рогу / П. Варгатюк // Червоний гірник. – 1996. – 23 березня.

121. Варгатюк П. Кривий Ріг 100 років тому / П. Варгатюк // Кур'єр Кривбасу. – 1996. – № 67–68. – С. 48–50.

122. Варгатюк П. Слово про друга: Етюд до біографії *К. Й. Ровди* / П. Варгатюк // Кур'єр Кривбасу. – 1996. – № 57–58. – С. 72–76.

123. Варгатюк П. Ще раз про виникнення Кривого Рогу / П. Варгатюк // Червоний гірник. – 1996. – 6 липня.

1997

124. Варгатюк П. Л. Ще раз про виникнення Кривого Рогу (до 220-річчя міста) / П. Л. Варгатюк // Кур'єр Кривбасу. – 1997. – № 73–74. – С. 121–137.

2000

125. 908(477.63)

Н 12 **Варгатюк П. Л.** Балки Криворіжжя / П. Л. Варгатюк // На землі, на рідній... Кн. 2: Легенди та перекази Криворіжжя / упоряд. Г. Гусейнов. – Дніпропетровськ, 2000. – С. 95–96.

126. Варгатюк П. Л. Від урочища до міста [історія міста Кривий Ріг] / П. Л. Варгатюк // Червоний гірник. – 2000. – № 8–9. – С. 7.

127. Варгатюк П. Л. Від урочища до міста [до 225-річчя м. Кривий Ріг] / П. Л. Варгатюк // Червоний гірник. – 2000. – № 36. – С. 3.

128. 908(477.63)

Н 12 **Варгатюк П. Л.** Сподвижник *Олександра Поля* [Мартин Шимановський] / П. Л. Варгатюк // На землі, на рідній... Кн. 2 : Легенди та перекази Криворіжжя/ упоряд. Г. Гусейнов. – Дніпропетровськ, 2000. – С. 97–100.

2012

129. 908(477.63)

Н 12 **Варгатюк П. Л.** Слово про друга [етюд до біографії *Кирила Ровди*] / П. Л. Варгатюк // На землі, на рідній... Кн. 7 : Крізь товщу минулого. Літературні та документальні твори з історії гірничого краю / упоряд. Г. Гусейнов. – Дніпропетровськ, 2012. – С. 207–221.

РОЗДІЛ 4

Бібліографія наукової, педагогічної та краєзнавчої діяльності

Павла Логвиновича Варгатюка

2019

130. Варгатюк Петро Логвинович – радянський і український історик, доктор історичних наук [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/Варгатюк_Петро_Логвинович

131. Варгатюк Петр Логвинович – советский и украинский ученый, доктор исторических наук, профессор [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

https://ru.wikipedia.org/wiki/Варгатюк_Петр_Логвинович

132. Кутьков В. Життя, науково-історична та краєзнавча спадщина **Петра Логвиновича Варгатюка** (до 100-річчя від дня народження) [Електронний ресурс] / В. Кутьков, Н. Печеніна // Матеріали П'ятих Історико-краєзнавчих читань «Криворіжжя: погляд в минуле...» / редкол.: Н. А. Печеніна [та ін.]. – Кривий Ріг, 2019. – Т. 2. – С. 78–83. – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/15BLco4mX5Z_wBVd_PLrGMSHL7RM5ExzA/view

2018

133. 908(477.63)(091)

Г 96 Гусейнов Г. [Про **Петра Логвиновича Варгатюка**] / Григорій Гусейнов // Кругуї Ріш. Ukraine : з історії рідного краю. Зацікавлені нотатки. – Дніпро, 2018. – С. 5, 12, 298–299.

2016

134. 821.161.2-6.09

Д 57 Гусейнов Г. (авт.-упоряд.) [про **П. Л. Варгатюка** ; листи **П. Л. Варгатюка**] // Добридень, «Кур'єр Кривбасу»: двадцятилітня історія українського часопису в листах читачів та авторів / упоряд. Григорій Гусейнов. – Київ, 2016. – С. 41–43.

2015

135. 001(092):378(477.63)(091)

П 84 **Варгатюк Петро Логвинович** // Професори Криворізького педагогічного / упоряд. В. А. Фінічева, О. А. Дікунова ; редкол.: Я. В. Шрамко, Г. М. Віняр, М. В. Варданян [та ін.]. – Кривий Ріг, 2015. – С. 13, 64–65.

136. Мельник О. Про помилки у визначенні часу заснування Кривого Рогу [нові версії, нові аргументи проти встановленої **П. Л. Варгатюком** дати виникнення Кривого Рогу] / О. Мельник // Червоний гірник. – 2015. – 31 березня. – Режим доступу: <http://girnyk.com.ua/blog/pro-pomylyku-u-vyznachenni-chasu-zasnuvannya-kryvogo-rogu>

137. 908(477.63)

К 82 Поліщук Д. Розвиток історичної освіти в Кривому Розі (1930–2015 рр.) [**Варгатюк Петро Логвинович**] [Електронний ресурс] / Д. Поліщук, Н. А. Печеніна // Криворіжжя: погляд у минуле... : матер. Перших історико-краєзнавчих читань. – Кривий Ріг, 2015. – Т. 2. : Доробок бібліотечних та музейних працівників, студентів, вчителів та учнів шкіл. – Кривий Ріг, 2015. – С. 8.

138. 016:378(477.63)

О 72 Постаті Криворізького педагогічного вишу. **Варгатюк Петро Логвинович** [Електронний ресурс] // Освітньо-інтелектуальний центр Дніпропетровщини (до 85-річчя заснування Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ «Криворізький національний університет») : бібліографічний покажчик / упоряд. О. А. Дікунова. – Кривий Ріг, 2015. – С. 39–40.

139. 908(477.63)

К 82 Товстоляк Н. М. З когорти криворізьких дослідників: історики Криворізького державного педагогічного інституту [**Варгатюк Петро Логвинович**] [Електронний ресурс] / Н. М. Товстоляк // Криворіжжя: погляд у минуле... : матер. Перших історико-краєзнавчих читань. – Кривий Ріг, 2015. – Т. 1. Наукові розвідки науковців, музейних працівників, магістрантів, студентів, членів МАН. – С. 42–43.

2012

140. 378.4(477.63)(091)

Д 71 Дояр Л. В. Знакова дата в історії Кривого Рогу [**П. Л. Варгатюк** про дату виникнення Кривого Рогу] / Л. В. Дояр // Уславлені ровесники – місто і університет. Цикл статей з історичного краєзнавства Криворіжжя / Л. В. Дояр. – Кривий Ріг, 2012. – С. 80–85. – Режим доступу: http://www.library.vn.ua/Konf2010/texts/2_10.htm

141. Мельник О. Про помилки у визначенні часу заснування Кривого Рогу [щодо встановлення дати заснування міста **П. Варгатюком**] [Електронний ресурс] / О. Мельник // Нариси з історії Криворіжжя з найдавніших часів до 1800 року / О. Мельник, І. Стеблина. – Кривий Ріг, 2012. – С. 67–70. – Режим доступу: [http://www.nibu.kiev.ua/files/fr_kn_ist_mist_sil/Mel"nyk_Kryvoriczhczhja.pdf](http://www.nibu.kiev.ua/files/fr_kn_ist_mist_sil/Mel)

2011

142. 378(477.63)

В 55 **Варгатюк Петро Логвинович** – дослідник історії Криворіжжя, доктор історичних наук, професор, викладач у Криворізькому педагогічному інституті 1946–1975 рр. // Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Дніпропетровська область / НАПН України; Ін-т вищої освіти; редкол.: Я. В. Шрамко [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 99–100, 110–111.

143. Дояр Л. В. Наукові концепції та гіпотези з історичного краєзнавства Кривого Рогу [**П. Л. Варгатюк** про дату виникнення Кривого Рогу] / Л. В. Дояр // Історія та географія : зб. наук. праць. – Харків, 2011. – Вип. 41. – С. 171–172.*

144. 908(477.63)

П 30 Петров А. [Дискусія що встановлення дати виникнення Кривого Рогу **П. Л. Варгатюк** – О. О. Мельник] / А. Петров // Первоисточники – чистые родники. – Днепропетровск, 2011. – Ч. 1. – С. 13–14.

2010

145. **Петро Логвинович Варгатюк** [Електронний ресурс] Історія (літопис) кафедри всесвітньої історії КДПУ. – 2010. – Режим доступу:

http://web.archive.org/web/20101010183055/http://kdpu.edu.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1423&Itemid=1

146. Тротнер В. Балка Північна Червона (Кривий Ріг) [**Петро Варгатюк** про балки Криворіжжя] / В. Тротнер // Степи України. – 2010. – 14 травня. – Режим доступу: <http://pryroda.in.ua/step/biblio/krayeznavstvo/balka-pivnichna-chervona-krivij-rig/>

2009

147. 94(477.63)

Д 71 Дояр Л. В. Видатний краєзнавець Криворіжжя [про **Петра Варгатюка**] / Л. В. Дояр // Криворіжжя – рідний край: сторінки історії : монографія / Л. В. Дояр. – Кривий Ріг, 2009. – С. 134–136.

148. Шайкан В. Історична спадщина **Петра Варгатюка** – невтомного науковця-історика, педагога, краєзнавця (до 90-річчя з дня народження) / В. Шайкан, А. Дробот // Історія в школі. – 2009. – № 11–12. – С. 34–37.

2006

149. Дояр Л. В. Видатний краєзнавець Криворіжжя [**П. Л. Варгатюк**] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/ONG_2006/Istoria/17820.doc.htm

2005

150. **Варгатюк Петро Логвинович** [Електронний ресурс] // Енциклопедія Криворіжжя : в 2 т. / упоряд. В. Ф. Бухтіяров. – Кривий Ріг, 2005. – Т. 1 (А–К). – С. 159.*

2004

151. Янковська О. **Варгатюк Петро Логвинович** / О. Янковська // Українські історики ХХ століття : біобібліографічний довідник. – Київ, 2004. – Вип. 2, ч. 3. – С. 29–30.*

2000

152. 378(477.63)(061.75)

К 82 **Петр Логвинович Варгатюк** // Криворізькому державному педагогічному університету – 70 / за ред. В. К. Буряка. – Кривий Ріг, 2000. – С. 126.

153. **Петр Логвинович Варгатюк** [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://redday.ru/people/Vargatyuk_Pyotr_Logvinovich

154. **Варгатюк Петро Логвинович** [Електронний ресурс]. // Український історичний журнал. – 2000. – № 6. – С. 151–152. – Режим доступу:

<http://history.org.ua/JournALL/journal/2000/6/19.pdf>

1999

155. Автобіографія **Варгатюка Петра Логвиновича**. 15.02.1953 р. // Фонди музею Криворізького державного педагогічного університету. Професори Криворізького державного педагогічного інституту: 1944-1999.*

1997

156. Сарбей В. Місце часопису «Кур'єр Кривбасу» у сучасному всеукраїнському краєзнавчому русі [полеміка серед краєзнавців [П. Л. Варгатюк] щодо офіційної версії заснування Кривого Рогу] [Електронний ресурс]. / В. Сарбей // Український історичний журнал. – 1997. – № 2. – С. 84–91. – Режим доступу: <http://history.org.ua/JournALL/journal/1997/2/8.pdf>

1994

157. Воронова Т. П. П. Л. Варгатюк про дату виникнення Кривого Рогу / Т. П. Воронова // Газета і місто (до 70-річчя загальноміської газети «Червоний гірник») / упоряд. Т. П. Воронова. – Кривий Ріг, 1994. – С. 229–230.*

1990

158. Гошуляк І. Л. Вшанування доктора історичних наук, професора Петра Логвиновича Варгатюка [Електронний ресурс] / І. Л. Гошуляк // Український історичний журнал. – 1990. – № 2. – С. 156–157. – Режим доступу: http://history.org.ua/LiberUA/journal_1990_2/journal_1990_2.pdf

1980

159. Діброва С. С. 60-річчя П. Л. Варгатюка / С. С. Діброва // Український історичний журнал. – 1980. – № 1. – С. 158–159.*

1975

160. Варгатюк Петро Логвинович : особова справа // Архів Криворізького державного педагогічного університету.*

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

В іменному покажчику наведено прізвища всіх осіб, згаданих у бібліографічних записах. Після кожної позиції в круглих дужках подаються ідентифікуючі знаки: співавтор (співавт.), укладач (уклад.), упорядник (упоряд.), редактор (ред.), рецензент (рец.), персоналія (перс.). Без позначок наведено позиції, під якими виступають автори праць.

Бабко Ю. В. 17(ред.)

Бабушкін І. В. 75(перс.)

Белоусов Л. В. 35(співавт.)

Бордюгов Г. А. 35(співавт.)

Бош Є. 113(перс.)

Буряк В. К. 152 (ред.)

Бухтіяров В. Ф. 150(упоряд.)

Валявко В. А. 13(перс.), 39(перс.), 41(перс.)

Варгатюк П. Л. 1-5, 6(упоряд.), 7(співавт., ред.), 8, 9(співавт.), 10 (співавт., ред.), 11-12, 13-14(співавт.), 15(співавт., ред.), 16(співавт.), 17(авт.-упоряд.), 18(співавт., ред.), 19(ред.), 20(співавт.), 21-22(співавт.-ред.), 23-25(співавт.), 26, 27(співавт.), 28-29(ред.), 30(співавт., ред.), 31-32(співавт.), 33(співавт., упоряд.), 34-35(співавт.), 36-58, 59(співавт., ред.), 60, 61(співавт.), 62-66, 67(рец.), 68-70, 71(рец.), 72-81, 82(рец.), 83-85, 86-90(співавт.), 91-101, 102(співавт.-рец.), 103, 104(співавт.), 105, 106(рец.), 107, 108(рец.), 109-116, 117(співавт.), 118-129, 130-160(перс.)

Варданян М. В. 135(ред.)

Василенко В. К. 25(співавт.)

Васильєв І. В. 18(співавт.)

Ватченко А. Ф. 18(співавт.)

Віняр Г. М. 135(ред.)

Воронова Т. П. 15(співавт.), 157

Гарчев П. І. 22(співавт.)

Гошуляк І. Л. 61(співавт.), 158

Гусейнов Г. 125 (упоряд.), 128-129(упоряд.), 133, 134(авт.-упоряд.)

Демчук Е. Л. 29(упоряд.)

Діброва С. С. 159

Дікунова О. А. 135(упоряд.), 138(упоряд.)

Дольчук А. В. 9(співавт.), 13(співавт.), 15(співавт.)

Дояр Л. В. 140, 143, 147, 149

Дробот А. 148(співавт.)

Дубовий Н. І. 50(перс.)

Ємченко Г. Я. 82(співавт.)

Калакура Я. С. 104(співавт.)

Калашников В. І. 82(співавт.)

Климко М. С. 16(співавт.)

Ковтанюк Н. Г. 29(упоряд.)

Кожукало І. П. 102(співавт.-рец.), 104(співавт.)
Курас І. Ф. 20(співавт.), 22(співавт.), 28(ред.), 31(ред.), 61(співавт.)
Кутьков В. 132(співавт.)

Лавров П. А. 71
Леппик Й. Т. 52(перс.)

Медведєв Ю. Г. 62(перс.), 114(перс.)
Мельник О. О. 136, 141(співавт.), 144(перс.)

Нагорна Л. П. 25(співавт.)
Неморчук П. М. 14(співавт.), 87(співавт.)

Панфілов Ф. Д. 53(перс.), 92(перс.)
Петров А. 144
Петровський Г. І. 94(перс.)
Печеніна Н. А. 132(співавт., ред.), 137(співавт.)
Поліщук Д. 137(співавт.)
Поль О. 118(перс.), 128(перс.)

Ракітін Я. Л. 15(співавт.)
Ремезовський І. Д. 32(співавт.)
Ровда К. Й. 122(перс.), 129(перс.)

Сарбей В. Г. 106, 156
Сиволап П. П. 55(перс.)
Сидорчук М. Ф. 108(співавт.)
Солдатенко В. Ф. 20(співавт.), 27(співавт.)
Стеблина І. 141(співавт.)

Товстоляк Н. М. 139
Тронько П. Т. 10(ред.), 18(ред.), 59(ред.)
Тротнер В. 146

Фінічева В. А. 135(упоряд.)

Чередниченко В. П. 56(перс.)
Чудновський Г. І. 57(перс.)
Чуприна В. М. 108(співавт.)

Шайкан В. О. 148(співавт.)
Шаповал Ю. І. 31(упоряд.), 35(упоряд.), 117(упоряд.)
Шимановський М. 128(перс.)
Шморгун П. М. 16(співавт.), 23(співавт.), 27(співавт.), 32(співавт.), 34(співавт.), 82(співавт.),
86(співавт.), 88-90(співавт.)
Шрамко Я. В. 135(ред.), 142(ред.)

Янковська О. 151